

MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA

**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O HRVATSKOM
KVALIFIKACIJSKOM OKVIRU**

Zagreb, lipanj 2012.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 - pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 - pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 - pročišćeni tekst, 55/2001 - ispravak, 76/2010 i 85/2010 - pročišćeni tekst).

II. PREGLED STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

A) Pregled stanja

- a. Postojeći zakonodavni okvir u Republici Hrvatskoj u području obrazovanja i osposobljavanja
- b. Kvalifikacijski sustav u Republici Hrvatskoj
- c. Strateška osnova za uvođenje Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira
- d. Europski kontekst

B) Osnovna pitanja koja se Zakonom uređuju

C) Posljedice koje će proisteći donošenjem Zakona

A) Pregled stanja

a. Postojeći zakonodavni okvir u Republici Hrvatskoj u području obrazovanja i osposobljavanja

Zakon o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (HKO) uvodi HKO kao reformski instrument kojim se uređuje cjelokupan sustav kvalifikacija na svim obrazovnim razinama u Republici Hrvatskoj kroz standarde kvalifikacija temeljene na ishodima učenja i usklađene s potrebama tržišta rada, pojedinca i društva u cjelini. Pored toga, HKO razvija i unaprjeđuje sustav osiguravanja kvalitete na svim razinama, uspostavlja osnove za vrjednovanje neformalnog i informalnog učenja te omogućava prepoznatljivost kvalifikacija stečenih u Republici Hrvatskoj na hrvatskom i europskom tržištu rada. Stoga će donošenje Zakona o HKO-u neminovno utjecati na postojeće zakone i propise u području obrazovanja i osposobljavanja na način da se osigura njihova međusobna usklađenost.

Zakonski propisi u području obrazovanja i osposobljavanja:

- Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11 i 16/12)
- Zakon o strukovnom obrazovanju (NN 30/09)
- Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 105/04, 174/04, 02/07 – Odluka USRH, 46/07, 45/09 i 63/11)
- Zakon o akademskim i stručnim nazivima i akademskom stupnju (NN 107/07)
- Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (NN 45/09)
- Zakon o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija (NN 124/09 i 45/11)

- Zakon o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija (NN, 158/03, 198/03, 138/06 i 45/11)
- Zakon o obrazovanju odraslih (NN 17/07)
- Zakon o obrtu (NN 77/93, 90/96, 102/98, 84/01, 71/01, 68/07 i 79/07)
- Zakon o Agenciji za odgoj i obrazovanje (NN 85/06)
- Zakon o Agenciji za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih (NN 24/10)

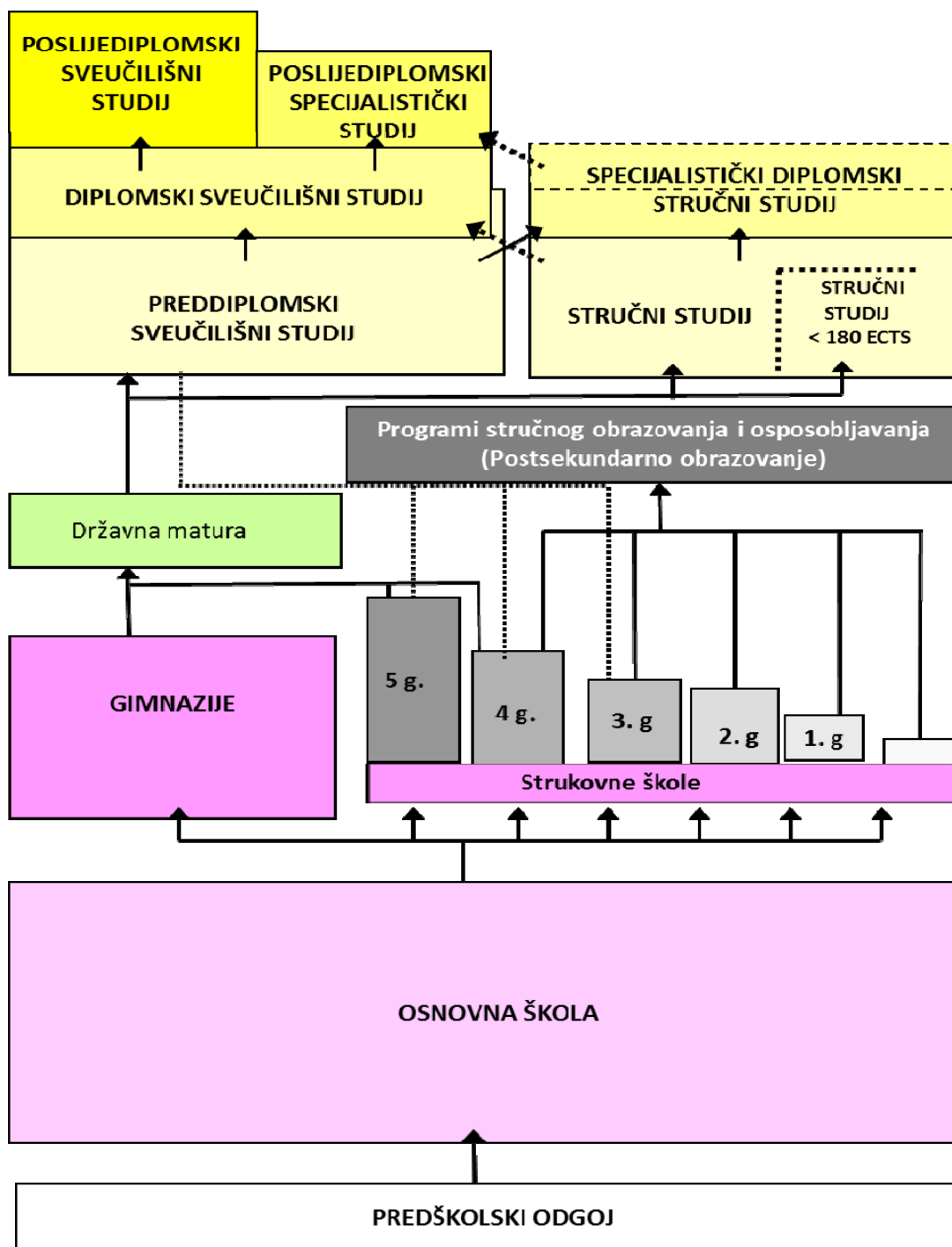
b. Kvalifikacijski sustav u Republici Hrvatskoj

HKO je instrument cjeloživotnog učenja što znači da uređuje kvalifikacije koje se u Republici Hrvatskoj stječu na svim razinama obrazovanja i osposobljavanja, uključujući neformalno i informalno učenje, postavljajući ih na određene razine opisane prema jasnim ishodima učenja.

Postojeći sustav odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj, prikazan na slici 1. uključuje:

- Predškolski odgoj i obrazovanje;
- Osnovnoškolski odgoj i obrazovanje;
- Srednjoškolski odgoj i obrazovanje, uključujući:
 - Opće srednjoškolsko obrazovanje (gimnazije);
 - Obrazovanje u umjetničkim srednjim školama;
 - Strukovno obrazovanje i osposobljavanje:
 - Posebni ili prilagođeni programi strukovnog obrazovanja;
 - 1-godišnji programi strukovnog obrazovanja;
 - 2- godišnji programi strukovnog obrazovanja;
 - 3-godišnji programi strukovnog obrazovanja;
 - 4-godišnji programi strukovnog obrazovanja, uključujući 5-godišnje programe za posebno regulirana zanimanja iz zdravstvenog sektora;
- Programi stručnog obrazovanja i osposobljavanja nakon srednjeg (koje nije visoko obrazovanje);
- Visoko obrazovanje, sa sljedećom strukturom:
 - Sveučilišni studiji:
 - Preddiplomski sveučilišni studiji;
 - Diplomski sveučilišni studiji;
 - Poslijediplomski specijalistički studiji;
 - Poslijediplomski sveučilišni studiji;
 - Stručni studiji:
 - Stručni studiji završetkom kojih se stječe manje od 180 ECTS bodova i stručni naziv sukladno posebnom zakonu, tzv. *shortcycle*;
 - Preddiplomski stručni studiji;
 - Specijalistički diplomski stručni studiji.

Uz gore opisano standardno inicijalno obrazovanje, postoje i osnovni i srednji programi obrazovanja i osposobljavanja za odrasle.

Slika 1. Prikaz kvalifikacijskog sustava u Republici Hrvatskoj

c. Strateška osnova za uvođenje Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira

Vlada je u svom „Programu Vlade Republike Hrvatske za mandat 2011.-2015.“ prepoznala obrazovanje i znanost kao ključne pretpostavke razvoja gospodarstva i ukupnog društva, temelj za boljitak pojedinca i zajednice te najavila da će obrazovnu i znanstvenu politiku usklađivati s projekcijama razvoja društvenih i osobnih potreba, kao i s tržištem rada. Upravo je Hrvatski kvalifikacijski okvir (HKO) sredstvo koje će pridonijeti ostvarenju tih

ciljeva. Provedbom HKO-a gospodarska konkurentnost i zapošljivost će jačati povezivanjem obrazovanja i tržišta rada kroz suradnju ministarstava nadležnih za obrazovanje i znanost, rad i regionalni razvoj.

Ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost uredit će okvir kvalifikacija temeljenih i jasno prikazanih prema ishodima učenja, povezat će razine kvalifikacija s Europskim kvalifikacijskim okvirom i Kvalifikacijskim okvirom Europskog prostora visokog obrazovanja kako bi kvalifikacije stečene u Republici Hrvatskoj bile prepoznatljive na europskom tržištu rada, osnažit će sustav osiguravanja kvalitete na svim razinama obrazovanja te će uspostaviti sustav vrjednovanja neformalnog i informalnog, kao i prethodno stečenog učenja. Radi osiguravanja kvalitete i transparentnosti, navedenih kao temeljnih vrijednosti u Programu Vlade RH, Zakonom o HKO-u uspostavlja se Registar HKO-a, sustav vođenja podataka o skupovima ishoda učenja i programa za stjecanje i/ili vrjednovanje skupova ishoda učenja, standardima zanimanja, standardima kvalifikacija i programa za stjecanje i/ili dodjelu kvalifikacija te drugim podacima od interesa, s ciljem njihova povezivanja i usklađivanja. Upravo će Registar HKO-a služiti kao sredstvo kojim se jamči kvaliteta provedbe HKO-a.

Ministarstvo nadležno za rad razvit će sustav kontinuiranog prikupljanja informacija o sadašnjim i budućim potrebama tržišta rada i potrebnih kompetencija, o promjenama u kompetencijama potrebnim po zanimanjima i sustav praćenja zapošljavanja osoba sa stečenim kvalifikacijama na tržištu rada, što će pridonijeti pripremi utemeljene strateške podloge u cilju jačanja zapošljivosti.

Nadalje, gospodarstvo i obrazovanje će se temeljem Zakona o HKO-u povezati uključivanjem ministarstva nadležnog za regionalni razvoj, koje će donijeti smjernice za razvoj regionalnih tržišta rada, pratiti učinke kvalifikacijskih struktura stanovništva na regionalni razvoj i analizirati potrebe za razvojem ljudskih potencijala koje proizlaze iz županijskih/regionalnih razvojnih strategija.

HKO će kao instrument cjeloživotnog učenja pridonijeti i cilju Vlade RH da se poboljšaju pretpostavke za cjeloživotno učenje. Zakon o HKO-u izgrađen, među ostalim, na načelima jačanja uloge ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje, pridonosi izgradnji fleksibilnijeg obrazovnog sustava u kojem je pristup obrazovanju tijekom cijelog života olakšan, a prepoznatljivost kompetencija stečenih formalnim, neformalnim i informalnim putem na tržištu rada omogućena.

U „**Smjernicama za strategiju odgoja, obrazovanja, znanosti i tehnologije**“ (Povjerenstvo Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta u suradnji s Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti, travanj 2012.) ukazuje se na potrebu preobrazbe svih razina obrazovanja na način da se osigura kvaliteta i znanje, vještine i kompetencije potrebne za uspješan rad i obrazovanje usklađeno s promjenama zahtjeva društva i gospodarstva. Osim toga, istaknuta je potreba da se Bolonjski proces kritički preispita s obzirom na upitan način i rezultate provedbe u Republici Hrvatskoj te realna postojeća ograničenja.

Smjernice su ukazale i na potrebu da se u Hrvatskoj poveća broj osoba sa završenim kvalitetnim obrazovanjem na bilo kojoj razini, ali i poveća kvaliteta i relevantnost visokog obrazovanja. Broj mladih koji će završiti visoko obrazovanje treba rasti jer se procjenjuje da će europsko tržište rada u 2020. godini zahtijevati visokoškolsko obrazovanje za 45% radnih mjesta, odnosno da će rasti broj radnih mjesta koje obilježava intenzivna primjena znanja. U Hrvatskoj je potrebno smanjiti napuštanje visokog obrazovanja prije završetka studija, skratiti zadržavanje na studiju i unaprijediti ishode učenja sveučilišta, veleučilišta i visokih škola.

Svaki studijski program treba biti i kvalitetan i relevantan, što znači da osigurava potrebna znanja i vještine („kvaliteta“) koji otvaraju mogućnosti za zaposlenje i cjeloživotno

učenje („relevantnost“). Kapacitete studijskih programa treba uskladiti s nacionalnim potrebama i potrebama na tržištu rada.

Smjernice ukazuju na potrebu podizanja kvalitete srednjoškolskog strukovnog obrazovanja te se kao glavni cilj strukovnog obrazovanja navodi osposobljavanje učenika za uključivanje u tržište rada, ali i stvaranje preduvjeta za uspješan nastavak njihova obrazovanja i usavršavanja u struci.

U Smjericama je iznesen podatak da je 2008. godine u Hrvatskoj udio radno aktivne populacije koji sudjeluje u različitim oblicima **učenja u sustavu obrazovanja odraslih** iznosio samo 2,2%, prosjek uključenosti građana EU bio veći od 8%, a u SAD-u čak veći od 40%. Istaknuto je da mnoge institucije u Hrvatskoj nude i provode programe formalnog obrazovanja, ali to su pretežno programi obrazovanja odraslih koji služe za stjecanje dodatnih strukovnih vještina i znanja te usavršavanje zaposlenih, a premala je uključenost sveučilišta u kreiranju i provođenju programa obrazovanja odraslih. Isto tako, u sustave obrazovanja odraslih uključen je vrlo mali broj građana, i to usprkos velikom broju nezaposlenih i obrazovanih s nedovoljnim osnovnim kompetencijama za opstanak na tržištu rada ili za neprestano prilagođavanje društvenim i gospodarskim promjenama i izazovima opstanka u konkurentnom okruženju. Hrvatska bi trebala razvijati politiku cjeloživotnog učenja koja bi stvorila pretpostavke za uključivanje u procese cjeloživotnog učenja što većeg broja građana, osobito kroz sustav obrazovanja odraslih.

U „**Strateškom planu Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta za razdoblje 2013.-2015.**“ (svibanj 2012.) HKO je predviđen kao bitan uvjet za uređenje sustava cjeloživotnoga učenja koje čini okosnicu društva znanja i socijalne uključenosti. HKO se temelji na hrvatskom naslijeđu, postojećemu sustavu obrazovanja u Republici Hrvatskoj te prihvaća odrednice Europskoga kvalifikacijskog okvira, Bolonjski proces, europske smjernice i međunarodne propise kao i iskustva drugih europskih zemalja u izgradnji njihovih kvalifikacijskih okvira. Hrvatski kvalifikacijski okvir povezuje ishode učenja koji se postižu u svim obrazovnim institucijama te ih postavlja u međusobne odnose u Republici Hrvatskoj i međunarodnoj razmjeni. Njime se postavljaju jasni kriteriji kvalitete stjecanja skupa kompetencija koje učenik ili student može očekivati nakon završetka svog obrazovanja i olakšava povezivanje obrazovanja i tržišta rada. Stoga će Ministarstvo, u suradnji sa svim relevantnim dionicima obrazovnog sustava, tržišta rada i nevladinih organizacija, i dalje ulagati napore pri donošenju i provedbi Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira i standarda kvalifikacija.

Osim toga, HKO posredno pridonosi i drugim ciljevima Ministarstva, kao što su razvoj sustava osiguranja kvalitete na svim razinama sustava odgoja i obrazovanja – budući da gradi sustav koji se temelji na prepoznatljivim skupovima ishoda učenja, promoviranje privlačnosti strukovnog obrazovanja i obrazovanja odraslih - tako što kroz međuresornu suradnju jamči primjerenost obrazovanja i poveznicu s tržištem rada, te poticanje inkluzivnog obrazovanja – stvarajući temelje za prepoznavanje prethodno naučenog.

d. Europski kontekst

Strateški temelj za uspostavljanje HKO-a nalazi se u „**Preporukama Europskog parlamenta i Vijeća iz 2008. o uspostavljanju Europskog kvalifikacijskog okvira za cjeloživotno učenje**“ (Službeni list EZ-a C 111, 6.5.2008.). U Preporukama se naglašava da je Europski kvalifikacijski okvir alat koji je nužno potreban za razvijanje europskog tržišta rada. Shodno tome, pozivaju se zemlje članice EU da nacionalne kvalifikacijske okvire povežu s Europskim kvalifikacijskim okvirom kako bi se obrazovnim ustanovama, poslodavcima i pojedincima olakšalo razumijevanje kvalifikacija i kompetencija te uspoređivanje sustava

obrazovanja i osposobljavanja u pojedinim zemljama. Korist za obrazovne ustanove ogleda se u mogućnosti provjere primjenjivosti svojih kvalifikacija na tržištu rada.

Nadalje, HKO je povezan sa strateškim okvirom europske suradnje u obrazovanju i osposobljavanju „**Obrazovanje i osposobljavanje 2020.**“ (ET 2020) (Službeni list EZ-a C 119, 28.5.2009.). Među glavnim ciljevima strategije koje zemlje članice EU nastoje ostvariti putem otvorene metode koordinacije jesu:

- **da cjeloživotno učenje i mobilnost postanu stvarnost** provedbom strategija cjeloživotnog učenja, razvojem kvalifikacijskih okvira i mjera koje omogućavaju fleksibilnije načine učenja, te promidžbom učenja kroz mobilnost,
- **poboljšanje kvalitete i učinkovitosti obrazovanja i osposobljavanja** omogućavajući učenicima stjecanje temeljnih vještina i kompetencija potrebnih za zapošljivost, osiguravanjem visoke kvalitete podučavanja i usavršavanja nastavnika.

Isto tako HKO olakšat će provedbu dvije inicijative EU-a:

- „**Mladi u pokretu**“ čiji je cilj mladima povećati prilike za pronalaženje posla kroz jačanje mobilnosti studenata i stažista te povećati kvalitetu i privlačnost europskih sustava za obrazovanje i osposobljavanje,
- „**Program za nove vještine i radna mjesta**“ čiji je cilj olakšati stjecanje pravih vještina i kompetencija i omogućiti njihovo korištenje na primjerenim poslovima. Da bi se to ostvarilo važno je izraditi najbolja moguća predviđanja o vještinama koje će biti potrebne u budućnosti i pomoći pri razvijanju tih vještina kroz obrazovanje i osposobljavanje.

Na kraju, u „**Bolonjskoj deklaraciji**“ iz 1999. naglašava se važnost mobilnosti i transparentnosti u visokom obrazovanju. Provedbom HKO-a i njegovim povezivanjem s Bolonjskim okvirom, odnosno Kvalifikacijskim okvirom Europskog prostora visokog obrazovanja, omogućit će se povećana mobilnost studenata i radne snage.

U međunarodnoj ocjeni provedbe Bolonjskoga procesa u Hrvatskoj za 2012. godinu je radu na nacionalnom kvalifikacijskom okviru dodijeljeno tri (od najviše pet bodova), kao i radu na priznavanju prethodnoga učenja. Provedba Zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru će stvoriti temelje za sustavan rad u tim područjima.

U „**Zajedničkom izvješću Vijeća EU i Komisije o provedbi strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanje (ET 2020) 'Obrazovanje i osposobljavanje u pametnoj, održivoj i uključivoj Europi'**“, (Službeni list EZ-a C 70, 8.3.2012.) usvojeni su **radni prioriteti za razdoblje 2012.-2014.** usmjereni na obrazovanje i osposobljavanje. Konkretno, predlaže se **13 prioriteta**: strategije cjeloživotnog učenja; europski instrumenti povezivanja; mobilnost radi učenja; osnovne vještine (pismenost, matematika, znanost i tehnologija) i jezici; stručno usavršavanje nastavnika, predavača i školskih lidera; modernizacija visokog obrazovanja i povećanje stope završavanja tercijarnog obrazovanja; privlačnost i relevantnost strukovnog obrazovanja; učinkovito financiranje i evaluacija; rano napuštanje škole; predškolski odgoj i obrazovanje; jednakost i raznolikost; partnerstvo s gospodarskim i sa znanstveno-istraživačkim sektorom i s civilnim društvom; transverzalne ključne kompetencije, poduzetničko obrazovanje, e-pismenost, media pismenost, inovativna/poticajna okruženja za učenje.

Upravo je HKO, u skladu s prioritetom ET 2020, instrument kojim se uređuje sustav cjeloživotnog učenja u Republici Hrvatskoj. HKO obuhvaća sve oblike učenja – formalno, neformalno i informalno, koji se odvijaju tijekom cijelog života.

Osim toga, jedan od važnijih zadataka HKO-a je i pouzdano povezivanje razina kvalifikacija stečenih u Republici Hrvatskoj s razinama Europskog kvalifikacijskog okvira

(EQF) i Kvalifikacijskog okvira Europskog prostora visokog obrazovanja (QF-EHEA), definirano putem postupka povezivanja koji uključuje hrvatska državna tijela odgovorna za kvalifikacije i dionike odgovorne za razvoj i primjenu kvalifikacija.

Donošenjem „**Rezolucije o cjeloživotnom učenju**“ (Službeni list EZ-a C 163, 9.7.2002.) Vijeće Europske unije je naglasilo da politika cjeloživotnog učenja mora obuhvatiti učenje od predškolske dobi do one nakon umirovljenja. Rezolucija je pojasnila da cjeloživotno učenje obuhvaća cijeli spektar formalnog, neformalnog i informalnog učenja, a odnosi se na sve aktivnosti tijekom života kojima se unapređuju znanja, vještine i kompetencije za osobni, građanski, društveni i profesionalni razvoj. Stoga se u razvoju politike cjeloživotnog učenja treba dužna pažnja posvetiti svim razinama obrazovanja.

Rezolucijom o cjeloživotnom učenju također je istaknuto da važan doprinos definiranju globalne i sveobuhvatne strategije cjeloživotnog učenja treba imati dio obrazovnog sustava koji se odnosi na obrazovanje djece i mladeži. Pri tome je važno naglasiti vrijednost neformalnog i informalnog učenja u području rada s mladima i definiranje prioriteta za cjeloživotno učenje u tom kontekstu.

Nezamjenjivu ulogu u provođenju politike cjeloživotnog učenja ima dio obrazovnog sustava koji se odnosi na obrazovanje odraslih. U europskim dokumentima obrazovanje odraslih je definirano kao svaka vrsta učenja odraslih osoba koje su napustile početno/redovito obrazovanje, bez obzira na kojoj razini. Ono uključuje učenje za osobne, građanske i društvene potrebe, kao i za potrebe zapošljavanja, a može se odvijati u formalnom sustavu obrazovanja, ali i na bilo koji drugi način.

Uvažavajući činjenicu da je u politikama cjeloživotnog učenja mnogih europskih zemalja potrebno dodatno potaknuti razvoj sustava obrazovanja odraslih, Vijeće Europske unije je donijelo „**Rezoluciju o obnovljenoj Europskoj agendi za obrazovanje odraslih**“ (Službeni list EZ-a C 372, 20.12.2011.) u kojoj se ističe da iako cjeloživotno učenje obuhvaća učenje od predškolske do umirovljeničke dobi, obrazovanje odraslih predstavlja vitalnu komponentu kontinuiteta cjeloživotnog učenja.

U duhu politike cjeloživotnog učenja Europska unija je potaknula razvoj Europskoga kvalifikacijskog okvira i nacionalnih kvalifikacijskih okvira. Europski kvalifikacijski okvir je zamišljen kao zajednički referentni okvir koji će pomoći državama članicama, obrazovnim ustanovama, poslodavcima i pojedincima da usporede kvalifikacije diljem Europe i iz različitih obrazovnih sustava. Europski kvalifikacijski okvir je nužan alat za mobilnost radne snage u Europskoj uniji te za poticanje mobilnosti u svrhu učenja i obrazovanja.

Nacionalni kvalifikacijski okvir bi se trebao odnositi na sve aspekte i aktivnosti unutar jedne države vezane za priznavanje učenja i uspostavu mehanizama kojima se povezuje obrazovni sustav na svim razinama sa tržištem rada i društvom u cjelini. Nacionalni kvalifikacijski okvir uključuje razvoj i provedbu institucionalnih postupaka i procesa koji se odnose na osiguranje kvalitete, ocjenjivanje i dodjelu kvalifikacija.

U razvoju nacionalnih kvalifikacijskih okvira posebnu pažnju potrebno je posvetiti izgradnji sustava vrednovanja neformalnog i informalnog učenja, te je stoga u „**Preporuci Europskog parlamenta o uspostavi Europskoga kvalifikacijskog okvira za cjeloživotno učenje**“ (Službeni list EZ-a C 111, 6.5.2008.) naglašeno da je pri definiranju i opisivanju kvalifikacije potrebno koristiti pristup zasnovan na ishodima učenja te promicati vrjednovanje neformalnog i informalnog učenja u skladu sa zajedničkim europskim načelima dogovorenim u zaključcima Vijeća Europske unije od 28. svibnja 2004.

Nacrt prijedloga Zakona o HKO-u temelji se na navedenim dokumentima i politici cjeloživotnog učenja Europske unije (EU), pri tome uvažavajući specifičnosti hrvatskog obrazovnog sustava i potrebe gospodarstva i društva u cjelini.

B) Osnovna pitanja koja se Zakonom uređuju i posljedice donošenja Zakona

Ovim Zakonom uređuju se:

- **sustav osiguravanja kvalitete** na svim razinama obrazovanja na temelju ishoda učenja, uključujući osiguravanje ispita/ocjenjivanja pojedinaca, osiguravanja dodjele kvalifikacije, te povezivanja obrazovne ponude s potrebama tržišta rada i društva.

Osiguravanje kvalitete označava sustav i postupke koje primjenjuje neka ustanova s ciljem održavanja i trajnog unaprjeđivanja dogovorenih standarda svojih proizvoda i usluga. Osiguravanje kvalitete može se odnositi na bilo koji sektor i bilo koju razinu složenosti. Unutar sustava kvalifikacija, odnosi se na proces osiguravanja da obrazovanje, ocjenjivanje i certificiranje kvalifikacija omogućava postizanje izvrsnosti u skladu sa zadanim skupom standarda. Kvaliteta je jedno od osnovnih svojstava/obilježja kvalifikacije i skupa ishoda učenja kojom se iskazuje pouzdanost i valjanost svih drugih obilježja kvalifikacije i skupa ishoda učenja. Standardima se osigurava transparentnost odgovarajućih kvalifikacija, što označava vidljivost i jasnoću sadržaja kvalifikacija, što je pak polazna osnova za kvalitetu kvalifikacija. Sadržaj kako standarda zanimanja, tako i kvalifikacija unutar programa učenja treba biti jasan i razumljiv široj javnosti, a ne samo stručnjacima.

Osiguravanje kvalitete nalazi se u središtu HKO-a i uključuje osiguranje kvalitete u odnosu na:

- uključivanje dionika te međunarodnih i domaćih stručnjaka (tijekom izrade i provedbe HKO-a);
 - svrsishodnost (potrebe na tržištu rada i ostale svrhe kvalifikacija, kroz standarde zanimanja i kvalifikacije, vrjednovanje, registraciju);
 - kurikulum;
 - kriterije i postupke ocjenjivanja; te
 - kriterije i postupke dodjele.
- **opisnice razina ishoda učenja** kao temelj za određivanje razina kvalifikacija unutar HKO-a kao i za njihovo povezivanje s EQF-om i QF-EHEA-om, odnosno s razinama kvalifikacija drugih zemalja povezanih s EQF-om i QF-EHEA-om, kao podloge za mobilnost građana tijekom učenja i rada.
 - provedba i nadležnosti na temelju **sustavne partnerske suradnje**.

Uključenost relevantnih dionika, uključujući i međunarodne i domaće stručnjake, predstavljalo je stratešku bazu za uspješnu izradu i provedbu HKO-a. Nacionalni dionici i stručnjaci daju logički uvid u obrazovanje, gospodarstvo i institucionalno okruženje, dok međunarodni stručnjaci iznose svoje iskustvo u vezi primjera najbolje prakse i usvojenih lekcija na međunarodnoj razini. Od samog početka izrade HKO-a uključeni su svi relevantni dionici, od Vladinih institucija, sindikata, pružatelja obrazovanja, učenika i studenata do privatnog poslovnog sektora.

S aktivnostima izrade HKO-a započelo se 2006. godine unutar tadašnjeg Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, a nastavilo kroz aktivnosti i rad Povjerenstva za razvoj HKO-a i Operativnog tima za potporu Povjerenstvu te od 2010. godine Povjerenstva za provedbu HKO-a Vlade Republike Hrvatske i stručnog tima za potporu Povjerenstvu, u koje su bili uključeni socijalni partneri i dionici.

Provedba Zakona također jamči partnersku suradnju (suradnja ministarstava i Nacionalnog vijeća za razvoj ljudskih potencijala).

C) Posljedice koje će proisteći donošenjem Zakona

Glavne posljedice donošenja Zakona jesu provedba cjelovite obrazovne reforme kroz sustavno i aktivno uključivanje svih dionika u obrazovanju i tržištu rada. Obrazovna reforma se provodi kroz uvođenje koncepta ishoda učenja, cjeloživotnog pristupa obrazovanju te osiguravanje kvalitete na svim razinama obrazovanja. Važno je povezivanje obrazovne ponude s potražnjom na tržištu rada što će dovesti do povećanja konkurentnosti gospodarstva.

Sve veći broj europskih zemalja naglašava važnost prepoznavanja i uvažavanja učenja koje se događa van formalnih obrazovnih institucija, na primjer kroz aktivnosti slobodnog vremena, kod kuće ili na poslu.

Sa HKO-om se stvaraju **temelji za razvoj sustava priznavanja prethodnog učenja** (*Recognition of Prior Learning - RPL*) po principu jednake važnosti priznavanja prethodnog učenja (neformalnog i informalnog), kao i formalnog učenja. To znači da u HKO-u nema mjesta za različite standarde kvalitete za isti skup ishoda učenja npr. nema različitih kriterija i procedura ocjenjivanja, te različitih kriterija za nadležne institucije i ocjenjivače ishoda učenja postignutih formalnim učenjem ili drugom vrstom učenja. Ocjenjivački kriterij skupa ishoda učenja standardiziran je za ishode učenja postignute formalnim i bilo kojom drugom vrstom učenja. Različite skupovi ishoda učenja, naravno, imaju svoj vlastiti skup kriterija i procedura, nadležnih institucija i ocjenjivača, uključujući i vlastite primjere ocjenjivanja.

Pod pretpostavkom da je unutar nek kvalifikacije poseban skup ishoda učenja koji je moguće ocijeniti jedino formalnim učenjem i zadovoljavanjem formalnih uvjeta, tada ti uvjeti postaju dio kriterija ocjenjivanja tog posebnog skupa ishoda učenja. To znači da je u tom slučaju ocjenjivanje jedino moguće ispunjavanjem formalnih aktivnosti učenja. Takve primjere možemo naći i drugdje. Uvijek će postojati neki skup ishoda učenja, važan za društvo, a koji je jedino moguće procijeniti kao dio formalnog učenja.

Postupak **povezivanja HKO-a s EQF-om i QF-EHEA-om** koristi svima koji su u hrvatskim ustanovama stekli kvalifikacije. Prvo, postupak povezivanja značajno će doprinijeti osiguravanju kvalitete hrvatskog obrazovnog sustava tako što će omogućiti povezivanje i usporedbu s drugim obrazovnim sustavima u Europi. Drugo, povezivanjem svojeg kvalifikacijskog okvira Hrvatska svojim građanima i drugima koji su stekli kvalifikacije u Hrvatskoj olakšava učenje i mobilnost radnika na europskom obrazovnom prostoru i na europskom tržištu rada. To znači da studenti i diplomanti s hrvatskim kvalifikacijama mogu studirati i raditi u inozemstvu gdje će im kvalifikacije biti u potpunosti priznate na europskoj razini. Štoviše, svrha postupka povezivanja je i priznavanje kvalifikacija iz drugih europskih zemalja u Hrvatskoj. Konačno, time što europski poslodavci mogu lakše prepoznati hrvatske kvalifikacije hrvatskim se građanima povećava konkurentnost na europskom tržištu rada.

HKO-om postiže se koordinacija i integracija svih dionika u kvalifikacijskom sustavu uz obraćanje pozornosti na potrebe tržišta rada, potrebe pojedinaca i društva. HKO uvodi skup kriterija dajući osnovu za prihvatljivu transparentnost, pristup, prohodnost, stjecanje (uključujući vrjednovanje/provjeru i priznavanje) i pouzdanost kvalifikacija.

HKO je izrađen s ciljem:

1. unaprjeđenja komunikacije među dionicima;
2. razmatranja/klasifikacije postojećeg sustava kvalifikacija, uključujući i naknadni opis prijašnjih kvalifikacija te lakše priznavanje inozemnih kvalifikacija;

3. pritiska na nacionalni sustav kvalifikacija, utjecanja na reforme, učinkovitosti poboljšanja, potpune uporabe ishoda učenja, primjene sveobuhvatnog sustava osiguravanja kvalitete te razvoja Priznavanja neformalnog i informalnog učenja.

Reforme uključuju cjelovito razmatranje ishoda učenja te kriterija i postupaka provjere, transparentan postupak vrednovanja te registracije pružatelja i tijela za priznanja. To je povezano i s razvojem i provedbom sustava priznavanja neformalnog i informalnog učenja, potpune primjene sustava osiguravanja kvalitete, što uključuje i postupak reakreditacije.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva za provedbu ovog zakona osigurana su na pozicijama Ministarstva znanosti obrazovanja i sporta i Ministarstva rada i mirovinskog sustava. Pored toga, dodatna sredstva za potporu provedbi HKO-a predviđena su u okviru operativnih programa Razvoj ljudskih potencijala kroz IV. komponentu Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA), kao i kroz Europski socijalni fond. Posebna potpora aktivnostima vezanima za povezivanje s Europskim kvalifikacijskim okvirom pruža se direktnim darovnicama Europske komisije Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta.

IV. NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O HRVATSKOM KVALIFIKACIJSKOM OKVIRU

Glava I. OPĆE ODREDBE

Predmet normiranja Članak 1.

- (1) Ovim se zakonom (u daljnjem tekstu: Zakon) uspostavlja Hrvatski kvalifikacijski okvir (u daljnjem tekstu: HKO) i uređuje njegova primjena.
- (2) Zakonom se utvrđuje povezivanje HKO-a s Europskim kvalifikacijskim okvirom (u daljnjem tekstu: EQF) i Kvalifikacijskim okvirom Europskog prostora visokog obrazovanja (u daljnjem tekstu: QF-EHEA) i posredno s nacionalnim kvalifikacijskim sustavima drugih zemalja.
- (3) Pojmovi koji se u ovome zakonu upotrebljavaju u muškome rodu odnose se na pripadnike obaju spolova.

Osnovni pojmovi Članak 2.

U Zakonu se koriste pojmovi sa sljedećim značenjem:

Hrvatski kvalifikacijski okvir (*engl. Croatian Qualifications Framework*) instrument je uređenja sustava kvalifikacija u Republici Hrvatskoj koji osigurava jasnoću, pristupanje stjecanju, utemeljeno stjecanje, prohodnost i kvalitetu kvalifikacija kao i povezivanje razina kvalifikacija u Republici Hrvatskoj s razinama kvalifikacija EQF-a i QF-EHEA te posredno s razinama kvalifikacija kvalifikacijskih okvira u drugim zemljama.

Europski kvalifikacijski okvir (*engl. European Qualifications Framework, EQF*) instrument je uspostave razina kvalifikacija radi prepoznavanja i razumijevanja kvalifikacija između nacionalnih kvalifikacijskih okvira.

Kvalifikacijski okvir Europskog prostora visokog obrazovanja (*engl. Qualifications Framework for the European Higher Education Area, QF-EHEA*) instrument je uspostave razina kvalifikacija u sustavu visokog obrazovanja radi prepoznavanja i razumijevanja kvalifikacija između nacionalnih kvalifikacijskih okvira Europskog prostora visokog obrazovanja.

Kvalifikacija (*engl. Qualification*) je naziv za objedinjene skupove ishoda učenja određenih razina, obujma, profila, vrste i kvalitete. Dokazuje se svjedodžbom, diplomom ili drugom javnom ispravom koju izdaje ovlaštena pravna osoba.

Skup ishoda učenja (*engl. Unit of Learning Outcomes*) je najmanji cjelovit skup povezanih kompetencija odgovarajuće razine, obujma i profila koje je osoba stekla učenjem i dokazala nakon postupka učenja.

Kompetencije (*engl. Competences*) su znanja i vještine te pripadajuća samostalnost i odgovornost.

Ključne kompetencije za cjeloživotno učenje (engl. Key Competences for Lifelong Learning) su kompetencije odgovarajuće razine koje su nužne pojedincu za uključenost u život zajednice. Osnova su za stjecanje kompetencija tijekom života za sve osobne, društvene i profesionalne potrebe, a obuhvaćaju komunikaciju na materinskom jeziku, komunikaciju na stranim jezicima, matematičku kompetenciju i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji, digitalnu kompetenciju, kompetenciju učiti kako učiti, socijalnu i građansku kompetenciju, inicijativnost i poduzetnost te kulturnu svijest i izražavanje.

Standard kvalifikacije (engl. Qualification Standard) je sadržaj i struktura određene kvalifikacije. Uključuje sve podatke koji su potrebni za određivanje razine, obujma i profila kvalifikacije te podatke koji su potrebni za osiguravanje i unaprjeđenje kvalitete standarda kvalifikacije.

Standard zanimanja (engl. Occupational Standard) je popis svih poslova koje pojedinac obavlja u određenom zanimanju i popis kompetencija potrebnih za njihovo uspješno obavljanje.

Formalno učenje (engl. Formal Learning) je organizirana aktivnost ovlaštene pravne ili fizičke osobe koja se izvodi prema odobrenim programima s ciljem stjecanja i unaprjeđivanja kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe, adokazuje svjedodžbom, diplomom ili drugom javnom ispravom koju izdaje ovlaštena pravna osoba.

Neformalno učenje (engl. Non-formal Learning) je organizirana aktivnost učenja čiji je cilj stjecanje i unaprjeđivanje kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe, a ne dokazuje se javnom ispravom.

Informalno učenje (engl. Informal Learning) je neorganizirana aktivnost stjecanja kompetencija iz svakodnevnih iskustava te drugih utjecaja i izvora iz okoline za osobne, društvene i profesionalne potrebe.

Cjeloživotno učenje (engl. Lifelong Learning) su svi oblici učenja tijekom života čiji je cilj stjecanje i unaprjeđivanje kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe.

Vrjednovanje skupova ishoda učenja (engl. Validation of Units of Learning Outcomes) je ocjenjivanje stečenih kompetencija, uključujući izdavanje potvrde ovlaštene pravne ili fizičke osobe, u skladu s unaprijed utvrđenim i prihvaćenim kriterijima i standardima.

Sektor (engl. Sector) je skupina kvalifikacija jednog obrazovnog područja i zanimanja koja koriste ishode učenja tih kvalifikacija na radnim mjestima.

Načela i ciljevi HKO-a Članak 3.

Načela i ciljevi HKO-a su:

- osiguravanje uvjeta za kvalitetno obrazovanje i učenje u skladu s potrebama osobnog, društvenog i gospodarskog razvoja, socijalne uključenosti te ukidanja svih oblika diskriminacije;
- razvijanje osobne odgovornosti i primjena demokratskih načela u poštivanju temeljnih sloboda i prava te ljudskog dostojanstva;

- jačanje uloge ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje;
- razvijanje kvalifikacija na osnovama jasno definiranih ishoda učenja;
- razumijevanje različitih kvalifikacija i ishoda učenja te njihovih međuodnosa;
- osiguravanje uvjeta za jednaku dostupnost obrazovanju tijekom cijelog života, za višesmjernu prohodnost, stjecanje i priznavanje kvalifikacija;
- osiguravanje gospodarskog rasta temeljenog na znanstveno-tehnološkom razvoju;
- jačanje konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva koja se temelji na ljudskim potencijalima;
- postizanje zapošljivosti, pojedinačne i gospodarske konkurentnosti te usklađenoga društvenog razvoja temeljenog na obrazovanju;
- uspostavljanje koordiniranog sustava osiguravanja kvalitete postojećih i novih kvalifikacija;
- izgradnja sustava vrjednovanja neformalnoga i informalnog učenja;
- uspostavljanje i održiv razvoj partnerstva između nositelja i dionika kvalifikacijskog sustava;
- jednostavnost prepoznavanja i priznavanja inozemnih kvalifikacija u Republici Hrvatskoj i hrvatskih kvalifikacija u inozemstvu;
- sudjelovanje u procesu europskih integracija uz uvažavanje odrednica koje daju EQF i QF-EHEA, smjernica Europske unije i međunarodnih propisa;
- očuvanje pozitivnih naslijeđa hrvatske obrazovne tradicije;
- unaprjeđenje i promoviranje obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Glava II. **SVRSTAVANJE I OSNOVNA SVOJSTVA KVALIFIKACIJA I SKUPOVA ISHODA** **UČENJA**

Svrstavanje kvalifikacija **Članak 4.**

- (1) U HKO-u kvalifikacije se svrstavaju prema razinama i vrstama.
- (2) Kvalifikacije mogu biti cjelovite i djelomične.
- (3) Vrste i nazivi kvalifikacija u HKO-u uređuju se posebnim propisom koji donosi ministar nadležan za obrazovanje i znanost.

Obujam kvalifikacija i skupova ishoda učenja - HROO, ECVET i ECTS bodovi **Članak 5.**

- (1) Za svaku kvalifikaciju i skup ishoda učenja određuje se obujam, odnosno prosječno ukupno utrošeno vrijeme potrebno za stjecanje te kvalifikacije, odnosno tog skupa ishoda učenja.
- (2) Prosječno ukupno utrošeno vrijeme iskazuje se u ECTS (europski sustav prikupljanja i prijenosa bodova / *European Credit Transfer and Accumulation System*) bodovima u visokom obrazovanju, ECVET (europski sustav bodova strukovnog obrazovanja / *European Credit System for Vocational Education and Training*) bodovima u strukovnom obrazovanju i HROO (Hrvatski sustav bodova općeg obrazovanja / *Croatian Credit System for General Education*) bodovima u općem obrazovanju i u općeobrazovnim sadržajima strukovnih kvalifikacija.

- (3) Za kvalifikacije koje se stječu na temelju originalnih znanstvenih ili umjetničkih istraživanja prosječno ukupno utrošeno vrijeme iskazuje se brojem godina istraživanja u punome radnom opterećenju.
- (4) Jedan ECVET bod obuhvaća od 15 do 25 radnih sati u trajanju od 45 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja.
- (5) Jedan HROO bod obuhvaća od 15 do 25 radnih sati u trajanju od 45 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja.
- (6) Jedan ECTS bod obuhvaća od 25 do 30 radnih sati u trajanju od 60 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja.

Opisnice ishoda učenja

Članak 6.

- (1) Ishodi učenja u HKO-u prikazuju se kroz znanja, spoznajne vještine, psihomotoričke vještine, socijalne vještine te pripadajuću samostalnost i odgovornost.
- (2) U HKO-u se uspostavlja osam razina skupova ishoda učenja: 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8, čije opisnice predstavljaju minimalne uvjete za smještanje skupova ishoda učenja na pripadajuće razine HKO-a. Više razine skupova ishoda učenja uključuju niže razine u odgovarajućem profilu.
- (3) Opisnice razina skupova ishoda učenja navedene su u tablici u Dodatku A koji je sastavni dio Zakona.

Razine cjelovitih i djelomičnih kvalifikacija

Članak 7.

- (1) U HKO-u se uspostavlja jedanaest razina cjelovitih kvalifikacija: 1; 2; 3; 4.1; 4.2; 5; 6; 7.1; 7.2; 8.1; 8.2.
- (2) Minimalni uvjeti za stjecanje i pristupanje cjelovitim kvalifikacijama su:
 - Razina 1 – ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je najmanje 480 HROO bodova.
 - Razina 2 – ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 30 ECVET i/ili HROO bodova na 2. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na 1. razini.
 - Razina 3 – ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 60 ECVET i/ili HROO bodova na 3. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na 1. razini.
 - Razina 4.1 – ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 180 ECVET i/ili HROO bodova od kojih je najmanje 120 ECVET i/ili HROO bodova na 4. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na 1. razini.
 - Razina 4.2 – ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 240 ECVET i/ili HROO bodova, od kojih je najmanje 150 ECVET i/ili HROO bodova na 4. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na 1. razini.
 - Razina 5 – ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 120 ECVET ili ECTS bodova, od kojih je najmanje 60 ECVET ili ECTS bodova na 6. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.1 ili više.

- Razina 6 – ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 180 ECTS bodova, od kojih je najmanje 120 ECTS bodova na 6. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.2 ili više uz položene ispite obveznih predmeta državne mature.
 - Razina 7.1 – ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 60 ECTS bodova, od kojih je najmanje 60 ECTS bodova na 7. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Ukupno radno opterećenje kvalifikacije na razini 7.1, zajedno s prethodnom kvalifikacijom koja je uvjet pristupanja, je minimalno 300 ECTS bodova, od kojih je najmanje 180 ECTS bodova na 6. ili višoj razini skupova ishoda učenja i najmanje 60 ECTS bodova na 7. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na 4.2 ili višoj razini uz položene ispite obveznih predmeta državne mature.
 - Razina 7.2 – ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 60 ECTS bodova, od kojih je najmanje 60 ECTS bodova na 7. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na 7.1 razini.
 - Razina 8.1 – stjecanje kvalifikacije uključuje najmanje jednu godinu znanstvenog ili umjetničkog istraživanja u punom radnom opterećenju, čiji je rezultat barem jedan objavljen originalan rad s relevantnom međunarodnom recenzijom. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 7.1.
 - Razina 8.2 – stjecanje kvalifikacije uključuje najmanje tri godine znanstvenih ili umjetničkih istraživanja u punom radnom opterećenju, čiji su rezultat originalni radovi s relevantnom međunarodnom recenzijom. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 7.1.(3) U HKO-u se uspostavlja šest razina djelomičnih kvalifikacija: 2; 3; 4; 5; 6; 7. Uvjet za stjecanje djelomičnih kvalifikacija je minimalno 10 odgovarajućih HROO, ECVET ili ECTS bodova od kojih je najmanje 50% na razini odgovarajuće djelomične kvalifikacije.
- (3) Uvjet pristupanja djelomičnim kvalifikacijama od 3. do 5. razine je posjedovanje cjelovite kvalifikacije na 1. razini.
- (4) Uvjet pristupanja djelomičnim kvalifikacijama na 6. i 7. razini je posjedovanje cjelovite kvalifikacije na razini 4.2 ili više.

Pridruživanje kvalifikacija razinama HKO-a

Članak 8.

- (1) Cjelovitim kvalifikacijama koje se steču u Republici Hrvatskoj pridružuju se razine HKO-a u skladu s člancima 7. i 14. Zakona kako slijedi:
- Razina 1: osnovna škola;
 - Razina 2: kraće strukovno osposobljavanje;
 - Razina 3: jednogodišnje i dvogodišnje srednjoškolsko strukovno obrazovanje;
 - Razina 4.1: trogodišnje i troipogodišnje strukovno obrazovanje;
 - Razina 4.2: gimnazijsko srednjoškolsko obrazovanje te četverogodišnje i petogodišnje strukovno srednjoškolsko obrazovanje;
 - Razina 5: strukovno specijalističko usavršavanje/studiji te programi za majstore, uz najmanje dvije godine vrednovanog radnog iskustva;
 - Razina 6: sveučilišni preddiplomski studiji; stručni preddiplomski studiji;
 - Razina 7.1: sveučilišni diplomski studiji; specijalistički diplomski stručni studiji;
 - Razina 7.2: poslijediplomski specijalistički studiji;
 - Razina 8.1: poslijediplomski znanstveni magistarski studiji;
 - Razina 8.2: poslijediplomski sveučilišni doktorski studiji; obrana doktorske disertacije izvan studija.

- (2) Djelomičnim kvalifikacijama koje se stječu u Republici Hrvatskoj pridružuju se razine HKO-a u skladu s čl. 7 stavkom 3., 4., i 5.
- (3) Kvalifikacijama koje su stečene na sveučilišnim ili stručnim studijima prema propisima koji su bili važeći prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, broj 123/03) pridružuju se razine HKO-a na temelju izjednačenih akademskih i stručnih naziva sukladno odredbama Zakona o akademskim i stručnim nazivima i akademskom stupnju (Narodne novine, broj 107/07).

Glava III. PRIMJENA HKO-a

Tijela i dionici u primjeni HKO-a Članak 9.

Tijela u razvoju i primjeni HKO-a su:

- Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala;
- ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost,
- ministarstvo nadležno za rad;
- ministarstvo nadležno za regionalni razvoj;
- sektorska vijeća.

Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala Članak 10.

- (1) Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala (u daljnjem tekstu Nacionalno vijeće) središnje je strateško tijelo Republike Hrvatske za razvoj HKO-a.
- (2) Nacionalno vijeće:
 - procjenjuje i vrjednuje javne politike, i to prvenstveno politike obrazovanja, zapošljavanja, cjeloživotnoga profesionalnog usmjerenja i regionalnog razvoja sa stajališta utjecaja na razvoj ljudskih potencijala i njihov doprinos postizanju strateških ciljeva i konkurentnosti Republike Hrvatske;
 - daje preporuke o procesu planiranja i razvoja ljudskih potencijala u skladu s razvojnom strategijom Republike Hrvatske;
 - predlaže mjere integriranih i međusobno usklađenih politika zapošljavanja, obrazovanja i regionalnog razvoja;
 - prati i vrjednuje učinke HKO-a i pojedinih kvalifikacija te daje preporuke o poboljšanjima u povezivanju obrazovanja i potreba tržišta rada;
 - daje mišljenje ministru nadležnom za obrazovanje i znanost o preporukama sektorskih vijeća oko upisne politike, upisnih kvota i financiranja kvalifikacija iz javnih izvora, prema kvalifikacijama i prema županijama;
 - prati i vrjednuje rad sektorskih vijeća i daje preporuke za poboljšanja na temelju redovitih izvješća o radu sektorskih vijeća.
- (3) Nacionalno vijeće ima predsjednika i 24 člana odabrana na prijedlog institucija kako slijedi:
 - pet predstavnika tijela državne uprave, i to po jedan predstavnik na prijedlog ministarstva nadležnog za znanost i obrazovanje, ministarstva nadležnog za rad, ministarstva nadležnog za poduzetništvo i obrt, ministarstva nadležnog za gospodarstvo i ministarstva nadležnog za regionalni razvoj;

- tri predstavnika područne (regionalne) samouprave vodeći računa o uravnoteženoj regionalnoj zastupljenosti na prijedlog ministarstva nadležnog za regionalni razvoj;
 - tri predstavnika sindikata sa statusom socijalnog partnera;
 - tri predstavnika udruga poslodavaca sa statusom socijalnog partnera;
 - jedan predstavnik organizacija civilnog društva na prijedlog tijela nadležnog za koordinaciju suradnje s organizacijama civilnog društva;
 - jedan predstavnik Hrvatske gospodarske komore;
 - jedan predstavnik Hrvatske obrtničke komore;
 - jedan nacionalni koordinator sektorskih vijeća;
 - dva predstavnika obrazovnih ustanova i to po jedan na prijedlog Rektorskog zbora i Vijeća veleučilišta i visokih škola;
 - jedan predstavnik ustanove ili zajednice ustanova koje se bave obrazovanjem odraslih;
 - jedan predstavnik agencije nadležne za odgoj i obrazovanje;
 - jedan predstavnik agencije nadležne za strukovno obrazovanje;
 - jedan predstavnik agencije nadležne za znanost i visoko obrazovanje;
 - jedan predstavnik tijela nadležnog za cjeloživotno profesionalno usmjeravanje.
- (4) Predsjednika i članove Nacionalnog vijeća bira Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske.
- (5) Mandat predsjednika i članova Nacionalnog vijeća je pet godina.
- (6) Predsjednika ili člana Nacionalnog vijeća Hrvatski sabor može razriješiti dužnosti na prijedlog Vlade Republike Hrvatske i Nacionalnog vijeća i prije isteka vremena na koje je imenovan, na njegov osobni zahtjev ili zbog njegova nesavjesnog, nezakonitog ili nemarnog rada.
- (7) U slučaju razrješenja iz stavka 5. ovoga članka Hrvatski sabor će na prijedlog Vlade Republike Hrvatske imenovati novog predsjednika ili člana na vrijeme do isteka mandata razriješenog predsjednika ili člana.
- (8) Nacionalno vijeće jednom godišnje podnosi izvješće o svom radu Hrvatskom saboru.
- (9) Način rada Nacionalnog vijeća propisat će se Poslovníkom Nacionalnog vijeća koji donosi Nacionalno vijeće.

Koordinacija primjene i razvoja HKO-a

Članak 11.

- (1) Poslove koordinacije primjene i razvoja HKO-a obavlja ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost u suradnji s ministarstvima nadležnima za rad i za regionalni razvoj.
- (2) Ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost obavlja poslove:
- donošenja smjernica za razvoj standarda kvalifikacija;
 - razvoja, upravljanja, pružanja informatičke i analitičke podrške Registru HKO-a;
 - donošenja rješenja o upisu u odgovarajuće podregistre HKO-a;
 - povezivanja HKO-a s EQF-om i QF-EHEA;
 - praćenja primjene i razvoja nacionalnih kvalifikacijskih okvira drugih zemalja, onih koji su povezani s EQF-om i s QF-EHEA i onih koji to nisu;
 - osnivanja i koordinacije rada sektorskih vijeća sastavljenih od ključnih dionika sukladno kriterijima propisanim Zakonom;
 - koordinacije osiguravanja kvalitete kvalifikacija i ishoda učenja, sukladno propisu iz članka 13. Zakona;

- davanja stručnih uputa i izrade drugih materijala potrebnih za primjenu i razvoj HKO-a;
 - informiranja javnosti o stručnim pitanjima vezanima uz HKO;
 - administrativne podrške Nacionalnom vijeću;
 - koordinacije rada sektorskih vijeća;
 - razvijanja uloge HKO-a u poslovima utemeljenog priznavanja i prepoznavanja kvalifikacija.
- (3) Ministarstvo nadležno za rad obavlja poslove:
- uspostave i razvoja sustava prikupljanja informacija o sadašnjim i budućim potrebama tržišta rada i potrebnim kompetencijama;
 - prikupljanja podataka o promjenama u kompetencijama potrebnim po zanimanjima i predlaganja razvoja standarda kvalifikacija i standarda zanimanja s obzirom na potrebe tržišta rada;
 - sudjelovanja u pripremi i izradi strateških podloga i analiza razvoja HKO-a radi razvoja zapošljivosti te izgradnje konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva i društva;
 - razvoja i izrade analitičke podloge i metodologije za izradu standarda zanimanja te vođenja Podregistra standarda zanimanja;
 - praćenja zapošljavanja osoba sa stečenim kvalifikacijama.
- (4) Ministarstvo nadležno za regionalni razvoj obavlja poslove:
- donošenja smjernica za razvoj regionalnih tržišta rada;
 - praćenja učinaka kvalifikacijske strukture stanovništva na regionalni razvoj;
 - analize potreba za razvojem ljudskih potencijala koje proizlaze iz županijskih/regionalnih razvojnih strategija.
- (5) Ministarstva iz stavka 2., 3. i 4. ovog članka će za potrebe razvoja i primjene HKO-a usklađivati metodologije i razmjenjivati podatke kojima raspolažu unutar evidencija i baza podataka koje samostalno vode ili koje vode institucije u njihovoj nadležnosti i resoru.

Sektorska vijeća

Članak 12.

- (1) Sektorska vijeća su savjetodavna i stručna tijela koja skrbe o razvoju ljudskih potencijala u skladu s potrebama tržišta rada unutar pojedinih sektora.
- (2) Sektorska vijeća:
- provode vrjednovanje prijedloga skupova ishoda učenja, standarda zanimanja i standarda kvalifikacija;
 - analiziraju postojeće i potrebne zapise kompetencija unutar sektora i podsektora;
 - Nacionalnom vijeću daju preporuke o upisnoj politici, upisnim kvotama i financiranju kvalifikacija iz javnih izvora, prema kvalifikacijama i prema županijama;
 - ministarstvu nadležnom za obrazovanje i znanost daju preporuke za promjene u standardima kvalifikacija koje se temelje na uočenim promjenama u standardu zanimanja;
 - ministarstvu nadležnom za rad daju preporuke za promjene u Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja;
 - Nacionalnom vijeću predlažu preporuke za razvoj sektora;
 - prate i analiziraju provedbu preporuka danih Nacionalnom vijeću;
 - predlažu godišnji plan rada i podnose izvješća o izvršenju plana Nacionalnom vijeću.
- (3) Pravilnikom o Registru HKO-a ministar nadležan za obrazovanje i znanost uz suglasnost ministara nadležnih za rad i regionalni razvoj propisuje nazive sektorskih vijeća, nazive sektora i podsektora te opis poslova i metodologiju rada sektorskih vijeća.

- (4) Svako sektorsko vijeće sastoji se od predsjednika i 10 članova koje se imenuje na rok od četiri godine. Sektorsko vijeće čini:
 - jedan predstavnik ministarstva nadležnog za odgovarajući sektor;
 - jedan predstavnik tijela nadležnog za cjeloživotno profesionalno usmjeravanje;
 - jedan predstavnik agencije nadležne za znanost i visoko obrazovanje ili agencije nadležne za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, odnosno agencije nadležne za odgoj i obrazovanje;
 - osam sektorskih stručnjaka odabranih na temelju javnog poziva vodeći računa o uravnoteženoj zastupljenosti obrazovnog sektora, poslovnog sektora, radnika i civilnog društva.
- (5) Predsjednike i članove sektorskih vijeća imenuje ministar nadležan za obrazovanje i znanost.
- (6) Sredstva za naknade članovima sektorskih vijeća i za ostale troškove rada sektorskih vijeća osiguravaju se u proračunu ministarstva nadležnog za obrazovanje i znanost.
- (7) Za potrebe izvršenja poslova mogu se imenovati i podsektorske radne skupine sastavljene dijelom i od stručnjaka izvan sektorskog vijeća.
- (8) Način rada sektorskih vijeća propisat će se Poslovníkom sektorskih vijeća koji donosi ministar nadležan za obrazovanje i znanost, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad i ministra nadležnog za regionalni razvoj.

Glava IV

OSIGURAVANJE KVALITETE PRIMJENE HKO-A

Registar HKO-a

Članak 13.

- (1) Registar HKO-a (u daljnjem tekstu: Registar) uspostavlja se za potrebe sustava vođenja podataka o skupovima ishoda učenja, standardima zanimanja, standardima kvalifikacija, programima za vrjednovanje skupova ishoda učenja, programima za dodjelu kvalifikacija te drugih podataka od interesa, radi njihova povezivanja i usklađivanja.
- (2) Registar se sastoji od:
 - Podregistra skupova ishoda učenja i programa za stjecanje i/ili vrjednovanje skupova ishoda učenja;
 - Podregistra standarda zanimanja;
 - Podregistra standarda kvalifikacija i programa za stjecanje kvalifikacija i ovlaštenih pravnih osoba za dodjelu isprave o stečenoj kvalifikaciji.
- (3) Registar se vodi u informatičkom sustavu koji osigurava pohranjivanje i upravljanje podacima iz podregistara, statističke obrade i analizu podataka te međusobno povezivanje sadržaja pojedinih podregistara.
- (4) Podregistar skupova ishoda učenja i programa za stjecanje i/ili vrjednovanje skupova ishoda učenja te Podregistar standarda kvalifikacija i programa za stjecanje kvalifikacija i ovlaštenih pravnih osoba za dodjelu isprave o stečenoj kvalifikaciji izrađuje i vodi ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost.
- (5) Upis u Registar temelj je za ostvarivanje prava koja proizlaze iz povezivanja HKO-a s EQF-om i QF-EHEA.
- (6) Podregistar standarda zanimanja izrađuje i vodi ministarstvo nadležno za rad. Rješenja o upisu u Podregistar standarda zanimanja donosi ministar nadležan za rad na temelju mišljenja Sektorskog vijeća.

Upis u Registar **Članak 14.**

- (1) Postupak upisa u Registar pokreće se na zahtjev pravne ili fizičke osobe koja za to ima pravni interes.
- (2) Zahtjev za upis u Podregistar skupova ishoda učenja i programa za stjecanje i/ili vrjednovanje skupova ishoda učenja te Podregistar standarda kvalifikacija i programa za stjecanje kvalifikacija i ovlaštenih pravnih osoba za dodjelu isprave o stečenoj kvalifikaciji podnosi se na propisanim obrascima ministarstvu nadležnom za obrazovanje i znanost.
- (3) Zahtjev za upis u Podregistar standarda zanimanja podnosi se ministarstvu nadležnom za rad.
- (4) Po zaprimanju zahtjeva iz stavka 2. ovog članka ministar nadležan za obrazovanje i znanost na temelju stručnih mišljenja odgovarajućeg sektorskog vijeća utvrđuje ispunjenost formalnih i stručnih uvjeta za upis u Registar te donosi rješenje o upisu u odgovarajući Podregistar HKO-a.
- (5) Po zaprimanju zahtjeva iz stavka 3. ovog članka, ministar nadležan za rad, na temelju mišljenja odgovarajućeg Sektorskog vijeća, utvrđuje ispunjenost formalnih i stručnih uvjeta za upis u Registar te donosi rješenje o upisu u odgovarajući Podregistar HKO-a.
- (6) Postupci upisa u Registar, unutarnji sustav osiguravanja kvalitete i obrasci za podnošenje zahtjeva detaljno se uređuju Pravilnikom o Registru HKO-a koji donosi ministar nadležan za obrazovanje i znanost uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad i ministra nadležnog za regionalni razvoj.
- (7) Stjecanje pojedine kvalifikacije može se odvijati putem više programa koje provode pravne osobe ovlaštene za dodjelu isprave o pojedinoj stečenoj kvalifikaciji, a koji moraju biti u skladu s odgovarajućim standardom kvalifikacije.

Glava V. **VRJEDNOVANJE SKUPOVA ISHODA UČENJA**

Postupak vrjednovanja skupova ishoda učenja **Članak 15.**

- (1) Zahtjev za vrjednovanjem skupa ishoda učenja može podnijeti svaki pojedinac pravnoj ili fizičkoj osobi ovlaštenoj za vrjednovanje skupa ishoda učenja u skladu s odobrenim programom/postupkom vrjednovanja skupa ishoda učenja iz Registra.
- (2) Postupak prijave i vrjednovanja skupova ishoda učenja detaljno se propisuje posebnim propisom i provodi u skladu s odgovarajućim programima vrjednovanja skupova ishoda učenja iz Registra.
- (3) Osiguravanje kvalitete postupka vrjednovanja skupa ishoda učenja provodi ovlaštena ustanova za osiguravanje kvalitete koja je podložna redovitom ocjenjivanju postupaka osiguravanja kvalitete.

Glava VI.
POVEZIVANJE HKO-A S EQF-OM I QF-EHEA

Povezivanje HKO-a s EQF-om
Članak 16.

- (1) Poslove povezivanja HKO-a s EQF-om i QF-EHEA provodi ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost.
- (2) Razine cjelovitih kvalifikacija HKO-a povezuju se s razinama EQF-a na sljedeći način:
 - razina 1 u HKO-u povezuje se s razinom 1 u EQF-u;
 - razina 2 u HKO-u povezuje se s razinom 2 u EQF-u;
 - razina 3 u HKO-u povezuje se s razinom 3 u EQF-u;
 - razina 4.1 u HKO-u povezuje se s razinom 4 u EQF-u;
 - razina 4.2 u HKO-u povezuje se s razinom 4 u EQF-u;
 - razina 5 u HKO-u povezuje se s razinom 5 u EQF-u;
 - razina 6 u HKO-u povezuje se s razinom 6 u EQF-u;
 - razina 7.1 u HKO-u povezuje se s razinom 7 u EQF-u;
 - razina 7.2 u HKO-u povezuje se s razinom 7 u EQF-u;
 - razina 8.1 u HKO-u povezuje se kao djelomična razina s razinom 8 u EQF -u;
 - razina 8.2 u HKO-u povezuje se s razinom 8 u EQF -u.

Povezivanje HKO-a s QF-EHEA
Članak 17.

- (1) Razine HKO-a iz ovoga članka označavaju razine cjelovitih kvalifikacija stečenih u sustavu visokoga obrazovanja.
- (2) Razine HKO-a iz stavka 1. ovoga članka povezuju se s razinama u QF-EHEA na sljedeći način:
 - razina 5 u HKO-u povezuje se s podrazinom razine 1 u QF-EHEA;
 - razina 6 u HKO-u povezuje se s razinom 1 u QF-EHEA;
 - razina 7.1 u HKO-u povezuje se s razinom 2 u QF-EHEA;
 - razina 7.2 u HKO-u povezuje se s razinom 2 u QF-EHEA;
 - razina 8.1 u HKO-u povezuje se s razinom 2 u QF-EHEA;
 - razina 8.2 u HKO-u povezuje se s razinom 3 u QF-EHEA.

Glava VI.
PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona ministar nadležan za obrazovanje i znanost, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad i ministra nadležnog za regionalni razvoj, donijet će Pravilnik o Registru HKO-a.

Članak 19.

Sektorska vijeća regulirana Zakonom o strukovnom obrazovanju (Narodne novine, broj 30/09) prestaju s radom imenovanjem sektorskih vijeća iz članka 11. ovog zakona.

Članak 20.

- (1) Informatički sustav za vođenje Registra iz članka 16. ustrojiti će se u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona.
- (2) Upis u Registar započet će ustrojavanjem informatičkoga sustava iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 21.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

DODATAK A - Opisnice razina ishoda učenja

Razina	Opisnice razina ishoda učenja
1	<p>Znanja: razumijevanje osnovnih općih činjenica i pojmova i njihovo primjenjivanje u jednostavnim i poznatim svakidašnjim situacijama, zadacima ili problemima.</p> <p>Spoznajne vještine: provedba jednostavnih, konkretnih, logičkih misaonih procesa potrebnih za rješavanje jednostavnih i jasno definiranih zadataka u poznatim uvjetima.</p> <p>Psihomotoričke vještine: izvođenje jednostavnih radnji u poznatim uvjetima.</p> <p>Socijalne vještine: primjena općih pravila ponašanja u poznatim socijalnim situacijama.</p> <p>Samostalnost: izvršenje jednostavnih zadataka uz neposredno stručno i stalno vodstvo u poznatim uvjetima.</p> <p>Odgovornost: preuzimanje odgovornosti za izvršavanje jednostavnih zadaća u poznatim uvjetima.</p>
2	<p>Znanja: razumijevanje osnovnih činjenica, pojmova i postupaka u području rada i/ili učenja te njihovo primjenjivanje u jednostavnim i poznatim situacijama, zadacima ili problemima specifičnima za područje rada ili učenja.</p> <p>Spoznajne vještine: provedba konkretnih, logičkih, misaonih procesa korištenja poznatih činjenica i postupaka potrebnih za izvršavanje skupa povezanih, jednostavnih zadataka u poznatim uvjetima.</p> <p>Psihomotoričke vještine: izvođenje radnji te primjena jednostavnih metoda, instrumenata, alata i materijala u poznatim uvjetima.</p> <p>Socijalne vještine: primjena jednostavne komunikacije i suradnje u interakciji s pojedincima u poznatim socijalnim situacijama.</p> <p>Samostalnost: izvršenje skupa jednostavnih zadataka uz neposredno stručno i povremeno vodstvo u poznatim uvjetima.</p> <p>Odgovornost: preuzimanje odgovornosti za izvršavanje jednostavnih zadaća i odnosa s drugima u poznatim uvjetima.</p>

3	<p>Znanja: razumijevanje činjenica, pojmova, postupaka, načela i teorija važnih za područje rada i/ili učenja u djelomično poznatim uvjetima.</p> <p>Spoznajne vještine: tumačenje, procjenjivanje, odabiranje i korištenje važnih činjenica, pojmova i postupaka u rješavanju složenijih, definiranih zadataka ili problema unutar specifičnog područja rada ili učenja u poznatim uvjetima.</p> <p>Psihomotoričke vještine: izvođenje složenih radnji primjenom različitih jednostavnih metoda, instrumenata, alata i materijala u djelomično poznatim uvjetima.</p> <p>Socijalne vještine: primjena složene komunikacije u interakciji s pojedincima i mogućnost suradnje u skupini u poznatim socijalnim situacijama.</p> <p>Samostalnost: izvršenje složenih zadataka i prilagođavanje vlastitog ponašanja unutar zadanih smjernica u poznatim uvjetima.</p> <p>Odgovornost: preuzimanje odgovornosti za izvršenje složenih zadaća u poznatim uvjetima.</p>
4	<p>Znanja: analiziranje i procjena širokog spektra činjenica, pojmova, postupaka, načela i teorija, analiziranje, odabir i vrjednovanje podataka, uspostavljanje osnovnih odnosa između podataka i teorija unutar područja rada i učenja te njihovo korištenje prilikom rješavanja različitih složenih problema ili zadataka.</p> <p>Spoznajne vještine: jednostavni apstraktni misaoni procesi analize dostupnih činjenica, pojmova i postupaka za izradu rješenja složenih zadataka unutar područja rada i/ili učenja u promjenjivim uvjetima.</p> <p>Psihomotoričke vještine: izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala (u izvršenju skupa specifičnih zadataka) u promjenjivim uvjetima.</p> <p>Socijalne vještine: primjena složene komunikacije u interakciji s pojedincima i mogućnost suradnje u skupini u promjenjivim socijalnim situacijama.</p> <p>Samostalnost: izvršenje složenih zadataka i prilagođavanje vlastitog ponašanja unutar zadanih smjernica u promjenjivim uvjetima.</p> <p>Odgovornost: preuzimanje odgovornosti za vrjednovanje i unaprjeđenje aktivnosti u promjenjivim uvjetima.</p>
5	<p>Znanja:</p>

	<p>razumijevanje širokog spektra detaljnih i specijaliziranih činjenica, pojmova, postupaka, principa i teorija u području rada ili učenja, analiziranje, selektiranje, vrjednovanje i sintetiziranje podataka i teorijskog razumijevanja, spoznaja dosega znanja te njegovo kreativno korištenje u rješavanju različitih složenih problema ili zadataka.</p> <p>Spoznajne vještine: interpretiranje, procjenjivanje, odabiranje i kreativno korištenje različitih relevantnih činjenica, pojmova i postupaka u osmišljavanju rješenja i rješavanju složenih zadataka ili problema unutar određenog područja rada ili učenja u djelomično nepredvidivim uvjetima, te mogućnost prijenosa znanja na druga područja i problem.</p> <p>Psihomotoričke vještine: izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala u djelomično nepredvidivim uvjetima te izrada instrumenata, alata i materijala i prilagodba jednostavnih metoda.</p> <p>Socijalne vještine: djelomično upravljanje složenom komunikacijom u interakcijama s drugima te pokretanje procesa suradnje u skupini u djelomično nepredvidivim socijalnim situacijama.</p> <p>Samostalnost: sudjelovanje u upravljanju aktivnostima u djelomično nepredvidivim uvjetima.</p> <p>Odgovornost: preuzimanje odgovornosti za upravljanje vrjednovanjem te unaprjeđenjem aktivnosti u djelomično nepredvidivim uvjetima.</p>
6	<p>Znanja: kritičko razumijevanje teorija, vrjednovanje podataka i teorija unutar područja rada ili učenja te korištenje specijaliziranih, detaljnih i širokih znanja za rješavanje različitih složenih, apstraktnih i konkretnih nerutinskih problema ili zadataka.</p> <p>Spoznajne vještine: prikupljanje, interpretiranje, procjenjivanje, odabiranje i korištenje različitih relevantnih činjenica, pojmova i postupaka u osmišljavanju rješenja i rješavanju složenih zadataka ili problema unutar specijaliziranog područja rada u nepredvidivim uvjetima, te prijenos znanja na druga područja i probleme.</p> <p>Psihomotoričke vještine: izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala u nepredvidivim uvjetima te izrada instrumenata, alata i materijala te prilagodba složenih metoda.</p> <p>Socijalne vještine: upravljanje složenom komunikacijom, interakcijama s drugima i procesom suradnje u različitim društvenim skupinama u nepredvidivim socijalnim situacijama.</p>

	<p>Samostalnost: upravljanje stručnim projektima u nepredvidivim uvjetima.</p> <p>Odgovornost: preuzimanje etičke i društvene odgovornosti za upravljanje i vrjednovanje profesionalnog razvoja pojedinaca i skupina u nepredvidivim uvjetima.</p>
7	<p>Znanja: kritičko vrjednovanje teorija i podataka te visokospecijalizirana znanja u području rada i učenja od kojih su neka na granicama poznatog, a koja mogu biti temelj za originalno razmišljanje i istraživanje te povezivanje znanja među različitim područjima.</p> <p>Spoznajne vještine: kritičko vrjednovanje i kreativno mišljenje u rješavanju novih i složenih problema, potrebno kao osnova za razvoj novog znanja i povezivanje znanja u pojedinim područjima u nepredvidivim uvjetima.</p> <p>Psihomotoričke vještine: izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala te izrada instrumenata, alata i materijala u istraživanjima i inovativnom procesu i prilagodba složenih metoda.</p> <p>Socijalne vještine: upravljanje i vođenje složenom komunikacijom, interakcijama s drugima te procesom suradnje u različitim društvenim skupinama u nepredvidivim socijalnim situacijama.</p> <p>Samostalnost: upravljanje i vođenje razvojnih aktivnosti u nepredvidivim uvjetima okruženja i donošenje odluka u uvjetima nesigurnosti.</p> <p>Odgovornost: preuzimanje osobne i timske odgovornosti za strateško odlučivanje i uspješno provođenje i izvršenje zadataka u nepredvidivim uvjetima te društvene i etičke odgovornosti tijekom izvršenja zadataka i posljedica rezultata tih zadataka.</p>
8	<p>Znanja: refleksivnost u učenju, sustavno razumijevanje visokospecijaliziranog znanja te redefiniranje, stvaranje i vrjednovanje novih činjenica i teorija u području znanstvenih istraživanja što dovodi do pomicanja granica poznatih znanja.</p> <p>Spoznajne vještine: korištenje naprednih, složenih, originalnih, visokospecijaliziranih znanja, vještina, aktivnosti i postupaka potrebnih za razvijanje novih znanja i novih metoda te za integriranje različitih područja.</p> <p>Psihomotoričke vještine: stvaranje, vrjednovanje i izvođenje novih predloženih specijaliziranih radnji i novih metoda, instrumenata, alata i materijala.</p>

	<p>Socijalne vještine: stvaranje i provedba novih društvenih i civilizacijski prihvatljivih oblika komunikacije i procesa suradnje u interakciji s pojedincima i skupinama različitih opredjeljenja i različitog kulturnog i etničkog podrijetla.</p> <p>Samostalnost: izražavanje osobnog profesionalnog i etičkog autoriteta, upravljanje znanstveno-istraživačkim aktivnostima te predanost razvoju novih ideja i/ili procesa.</p> <p>Odgovornost: preuzimanje etičke i društvene odgovornosti za uspješnost provođenja istraživanja, za društvenu korisnost rezultata istraživanja te za moguće društvene posljedice.</p>
--	---

V. OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Ovim člankom utvrđuje se predmet Zakona, a to je uspostava i uređenje primjene Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira (HKO, instrumenta uređenja sustava kvalifikacija u Republici Hrvatskoj) i povezivanja HKO-a s Europskim kvalifikacijskim okvirom (EQF) i Kvalifikacijskim okvirom Europskog prostora visokog obrazovanja (Bolonjski proces) te nacionalnim kvalifikacijskim sustavima drugih zemalja. Člankom se također utvrđuje da se pojmovi koji se u Zakonu upotrebljavaju u muškome rodu odnose na pripadnike obaju spolova.

Članak 2.

U članku 2. objašnjavaju se osnovni pojmovi vezani za HKO koji se upotrebljavaju u Zakonu, a služe lakšem i jednostavnijem razumijevanju Zakona. Ovi se pojmovi koriste i u Europskom kvalifikacijskom okviru i Kvalifikacijskom okviru Europskog prostora visokog obrazovanja. Engleski nazivi pojmova navedeni su s ciljem dodatne transparentnosti i boljeg razumijevanja.

Članak 3.

Članak 3. sadrži načela i ciljeve na kojima se ovaj zakon temelji, kao što su osiguravanje uvjeta za kvalitetno obrazovanje u Republici Hrvatskoj, jednostavnost prepoznavanja i priznavanja inozemnih kvalifikacija u Republici Hrvatskoj i hrvatskih kvalifikacija u inozemstvu kao i jačanje konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva temeljene na ljudskim potencijalima, razvijanje kvalifikacija na osnovama jasno definiranih ishoda učenja, razumijevanje različitih kvalifikacija i ishoda učenja te njihovih međuodnosa. Osim toga, ciljevi su i uspostavljanje koordiniranog sustava osiguravanja kvalitete postojećih i novih kvalifikacija, izgradnja sustava vrjednovanja neformalnoga i informalnog učenja te uspostavljanje i održiv razvoj partnerstva nositelja i dionika kvalifikacijskog sustava.

Članak 4.

Ovim člankom propisuje se način svrstavanja kvalifikacija u Zakonu. Kvalifikacije se svrstavaju po razinama i vrstama. Razina označava složenost i doseg stečenih kompetencija, a naziv kvalifikacije označava vrstu kvalifikacije točno naznačenog profila. Osim toga, kvalifikacije mogu biti cjelovite ili djelomične. Vrste i nazivi kvalifikacije uredit će se posebnim propisom (Pravilnik o Registru HKO-a). Na primjer, kvalifikacija „*sveučilišni prvostupnik strojarstva*“ svrstava se po razinama – na razinu „6“, po vrstama – „*sveučilišni prvostupnik*“, po klasama – „ *cjelovita*“. Primjer cjelovitih kvalifikacija su „magistar kemije“, „sveučilišni prvostupnikbrodugradnje“, „doktor medicine“, „stručni prvostupnik strojarstva“, „majstor optičar“, i drugo. Primjeri djelomičnih kvalifikacija u Hrvatskoj mogu se naći u nizu kvalifikacija koje su „dodatne“, „dopunske“, „s posebnom ulogom“ i drugo. Mnoge se nalaze u sadašnjem neformalnom sustavu obrazovanja u okviru mnogih tvrtki (zaštite na radu, naftne platforme, i drugo), obrazovanjima odraslih, dodatnog i dopunskog obrazovanja mladih (izviđači, umjetnost i drugo). Mnoge se mogu naći i u uobičajenom inicijalnom obrazovnom sustavu. Na primjer, u visokom obrazovanju – dopunsko pedagoško-didaktičko-psihološko-metodičko obrazovanje.

U drugim zemljama također postoje djelomične kvalifikacije – npr., „*major*“, „*minor*“, „*supplement*“, „*specialpurpose*“.

Članak 5.

Članak 5. utvrđuje da se svakoj kvalifikaciji i povezanim ishodima učenja pridružuje obujam, odnosno prosječno ukupno utrošeno vrijeme potrebno za stjecanje te kvalifikacije, odnosno tih ishoda učenja. Pored složenosti ishoda učenja, i obujam se koristi u određivanju pripadnosti kvalifikacije određenoj razini i određenoj klasi kvalifikacija (cjelovite ili djelomične). Obujam se iskazuje ECTS bodovima u visokom obrazovanju, ECVET bodovima u strukovnom obrazovanju te HROO bodovima u općem obrazovanju i u općeobrazovnim sadržajima strukovnih kvalifikacija. Članak propisuje broj radnih sati koji odgovaraju jednom bodu. Jedan ECVET bod obuhvaća od 15 do 25 radnih sati u trajanju od 45 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja. Jedan HROO bod obuhvaća od 15 do 25 radnih sati u trajanju od 45 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja. Jedan ECTS obuhvaća od 25 do 30 radnih sati u trajanju od 60 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja.

Članak 6.

Člankom 6. propisuje se da se ishodi učenja u HKO-u prikazuju kroz znanja, spoznajne vještine, psihomotoričke vještine, socijalne vještine te pripadajuću samostalnost i odgovornost. U HKO-u se uspostavlja osam razina ishoda učenja: 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8 čije opisnice predstavljaju minimalne uvjete za smještanje ishoda učenja na pripadajuće razine HKO-a, pri čemu više razine ishoda učenja uključuju niže razine u odgovarajućem profilu. Ovaj je članak podloga za opisnice razina (deskriptore) – bez čega se HKO ne može povezivati s EQF i QF-EHEA, niti se može provoditi transparentno osiguravanje kvalitete. Kao temelj za povezivanje navedene su opisnice razina ishoda učenja (tablica u Dodatku A koji je sastavni dio ovog zakona).

Članak 7.

Članak 7. utvrđuje da se u HKO-u uspostavlja jedanaest razina cjelovitih kvalifikacija: 1; 2; 3; 4.1; 4.2; 5; 6; 7.1; 7.2; 8, 8.1 i 8.2 te propisuje minimalne uvjete za stjecanje tih cjelovitih kvalifikacija.

Članak također utvrđuje da se od 3. do 7. razine mogu stjecati djelomične kvalifikacije te propisuje minimalne uvjete za njihovo stjecanje.

Članak 8.

Ovim člankom propisuje se način na koji se razinama Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira pridružuju kvalifikacije koje se stječu u Republici Hrvatskoj i kvalifikacije koje su stečene na sveučilišnim ili stručnim studijima prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN broj 123/03). Međunarodna upotreba takvih kvalifikacija, dodatno će se urediti posebnim pravilnikom (Pravilnik o Registru HKO-a).

Članak 9.

U ovom članku navode se tijela koja će sudjelovati u razvoju i provedbi HKO-a: Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala (središnje strateško tijelo Republike Hrvatske za razvoj

HKO-a), ministarstvo nadležno za znanost i obrazovanje, ministarstvo nadležno za rad, ministarstvo nadležno za regionalni razvoj i sektorska vijeća.

Članak 10.

Člankom 10. utvrđuje se da će Hrvatski sabor osnovati Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala kao središnje strateško tijelo Republike Hrvatske za razvoj HKO-a sa zadaćom da prati i ocjenjuje javne politike sa stajališta utjecaja na razvoj ljudskih potencijala, prati učinke HKO-a i daje preporuke o poboljšanjima te prati i ocjenjuje rad sektorskih vijeća. Člankom se utvrđuje da je mandat predsjednika i članova vijeća pet godina i određuje se sastav koji jamči zastupljenost ključnih dionika. Način rada Nacionalnog vijeća propisat će se Poslovníkom Nacionalnog vijeća.

Članak 11.

Članak 11. propisuje da poslove koordinacije primjene i razvoja HKO-a obavlja ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost u suradnji s ministarstvima nadležnima za rad i za regionalni razvoj te detaljno opisuje zadaće ministarstava.

Članak 12.

Članak 12. uređuje obveze i način rada sektorskih vijeća, savjetodavnih i stručnih tijela koja skrbe o razvoju ljudskih potencijala u skladu s potrebama tržišta rada unutar pojedinih sektora te utvrđuje sastav i mandat članova sektorskih vijeća.

Članak 13.

Primjena HKO-a mora uključivati transparentan i prihvatljiv postupak pridjeljivanja razina kvalifikacijama, barem onima koje će se stjecati nakon 2013. godine, a to znači formalni zapis razine na odgovarajuće predviđene dokumente tih kvalifikacija (nakon odgovarajućeg postupka osiguravanja kvalitete) i upis u baze podataka/registre. To znači da će se u cilju osiguravanja kvalitete primjene HKO-a izraditi Registar HKO-a koji će se sastojati od Podregistra ishoda učenja i programa za stjecanje i/ili vrjednovanje ishoda učenja, Podregistra standarda zanimanja i Podregistra standarda kvalifikacija i programa za stjecanje i/ili dodjelu kvalifikacija. Preduvjet za korištenje Registra je razvoj informatičkog sustava koji osigurava pohranjivanje i upravljanje podacima iz podregistara, statističke obrade i analizu podataka te međusobno povezivanje sadržaja pojedinih podregistara. Ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost izrađuje i vodi Podregistar ishoda učenja i programa za stjecanje i/ili vrjednovanje ishoda učenja te Podregistar standarda kvalifikacija i programa za stjecanje i/ili dodjelu kvalifikacija, a ministarstvo nadležno za rad izrađuje i vodi Podregistar standarda zanimanja.

Članak 14.

Članak 14. utvrđuje postupak upisa u Registar HKO-a, koji će se detaljnije razraditi Pravilnikom o Registru HKO-a.

Zahtjev za upis u Podregistar standarda zanimanja podnosi pravna ili fizička osoba koja za to ima pravni interes ministarstvu nadležnom za rad, nakon čega ministar nadležan za rad na

temelju stručnih mišljenja sektorskih vijeća utvrđuje ispunjenost formalnih i stručnih uvjeta za upis u Registar HKO-a te donosi rješenje o upisu u Podregistar.

Zahtjev za upis u Podregistar ishoda učenja i programa za stjecanje i/ili vrjednovanje ishoda učenja i Podregistar standarda kvalifikacija i programa za stjecanje i/ili dodjelu kvalifikacija podnosi pravna ili fizička osoba koja za to ima pravni interes ministarstvu nadležnom za obrazovanje i znanost, nakon čega ministar nadležan za obrazovanje i znanost na temelju stručnih mišljenja sektorskih vijeća utvrđuje ispunjenost formalnih i stručnih uvjeta za upis u Registar HKO-a te donosi rješenje o upisu u odgovarajući Podregistar HKO-a.

Članak 15.

Ovim člankom utvrđuje se postupak vrednovanja skupova ishoda učenja.

Članak 16.

Člankom 16. utvrđuje se da poslove povezivanja HKO-a s EQF-om i QF-EHEA-om provodi ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost i propisuje način na koji se razine cjelovitih kvalifikacija HKO-a povezuju s razinama EQF-a. Cjelovite i djelomične kvalifikacije prema razinama opisane su u članku 7.

Članak 17.

Članak propisuje kako se razine cjelovitih kvalifikacija stečenih u sustavu visokoga obrazovanja povezuju s razinama QF-EHEA.

Članak 18.

Ovim člankom utvrđuje se da će ministar nadležan za obrazovanje i znanost, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad i ministra nadležnog za regionalni razvoj, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti Pravilnik o Registru HKO-a. Pravilnikom o Registru HKO-a propisuju se kriteriji, procedure i postupci za upis u Registar HKO-a, nazivi sektorskih vijeća, nazivi sektora i podsektora te detaljan opis poslova i metodologija rada sektorskih vijeća.

Članak 19.

Članak propisuje da mandat sektorskih vijeća reguliranih Zakonom o strukovnom obrazovanju (NN, broj 30/09) završava imenovanjem sektorskih vijeća iz članka 12. ovog zakona, koja će skrbiti o razvoju ljudskih potencijala u skladu s potrebama tržišta rada.

Članak 20.

Ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost dužno je u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona ustrojiti informatički sustav za vođenje Registra Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira koji osigurava pohranjivanje i upravljanje podacima iz podregistara, statističke obrade i analizu podataka te međusobno povezivanje sadržaja pojedinih podregistara.

Članak 21.

Članak propisuje da ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.